
SLOVAR IZRAZOV

atribut

Posamezni podatek, ki ga vključuje določen razred. Vsak atribut ima svoje ime (gl. tudi *objekt, razred*).

Primer:

V razredu o partnerjih je treba imeti attribute: ime, dodatno ime, naslov partnerja ipd.

bližnjica

Bližnjica je pot do objekta, ki je dostopen brez iskanja in ga lahko takoj naložimo na delovno področje.

brisanje

Odvzemanje podatkov iz baze podatkov. Odvzeti podatki niso več vključeni v bazo podatkov (gl. tudi *odstranjevanje*).

Primer:

Brisanje naročila iz baze podatkov o naročilih.

brskalnik

Osnovno okno uporabniškega vmesnika. Omogoča izbiro segmentov in razredov ter pregledovanje objektov, navigacijo med njimi, izvajanje metod pri razredih in objektih (prim. *iskalnik, pregledovalnik, urejevalnik*).

datoteka

Urejena skupina podatkov.

definicija izpisa

Določa vsebino, obliko in destinacije nekega izpisa. Dostopna je samo uporabniku sistema, ki ima pooblastilo za definiranje izpisov (gl. tudi *destinacija, destinacija v definiciji izpisa*).

delovno področje

Del okna brskalnika, kamor se nalagajo objekti, ki jih uporabnik sistema kreira ali izbere po iskanju, med povezavami ali med bližnjicami (gl. tudi *brskalnik*).

destinacija (angl. *destination*)

Naslov, na katerega so poslani izpisi; vključuje e-naslove fizičnih in pravnih oseb ter imena tiskalnikov. Eno destinacijo predstavlja en skupek e-naslovov ali ime enega tiskalnika (gl. tudi *skupek e-naslovov*).

destinacija v definiciji izpisa

Določi se pri pripravi definicije izpisa za konkretni izpis, npr. za naročilo. Določi jo uporabnik sistema, ki ima pooblastilo za definiranje izpisov (gl. tudi *definicija izpisa*, *destinacija*).

domača knjižnica

Knjižnica, v kateri so zaposleni uporabniki sistema in skrbnik lokalnih aplikacij (gl. tudi *uporabnik sistema*, *skrbnik lokalnih aplikacij*).

drsni trak, drsnik (angl. *scroll bar*)

Če na delovni površini okna ni celotne vsebine, se na njegovi desni strani ali spodnjem robu okna prikaže drsni trak, s katerim je mogoče prikazati skriti del vsebine okna.

inicializacijska datoteka

Datoteka s parametri, potrebnimi za zagon programske opreme.

iskalnik

Komponenta uporabniškega vmesnika, ki omogoča iskanje objektov izbranega razreda (prim. *brskalnik*, *pregledovalnik*, *urejevalnik*).

izbirni gumb (angl. *radio button*)

Polje , ki se s klikom označi ali počisti. Če je v polju znak , je možnost izbrana, v nasprotnem primeru ni. Gumbi predstavljajo možnosti, ki se med seboj izključujejo – v določenem trenutku je lahko označen samo en gumb (prim. *potrditveno polje*).

izpis

Sestavljen je iz enega ali več obrazcev (prim. *obrazec*).

izpisna vrsta

Skupina izbranih objektov istega razreda, za katere lahko pošljemo na destinacije (tiskalnik ali e-naslov) izpis, ki ga izberemo iz seznama definicij izpisov.

izstavitev izpisa

Metoda, ki pri objektu označi, da je bil izpis poslan prejemniku.

ključ objekta

Atribut, ki enolično določa objekt, npr. številka naročila, oznaka partnerja (gl. tudi *atribut*, *objekt*).

Kp (angl. *carbon copy*)

Naslovnik(-i) e-pošte, ki dobi(-jo) kopijo elektronskega sporočila in so drugim prejemnikom e-pošte znani (gl. tudi *skupina naslovov*).

lastnost objekta

Določa vsebino objekta. Lastnosti objekta so: atributi, povezave, vsebovani objekti (gl. tudi *objekt*).

logična destinacija

Vsak sistemski izpis ima definirano logično destinacijo, ki določa, kam bo izpis poslan. Vrednost logične destinacije se za posamezno knjižnico definira ob namestitvi programske opreme COBISS3.

mapa (angl. *folder*)

Seznam razredov ali objektov. Sinonim je izraz *imenik*.

meni (angl. *menu*)

Meni v menijski vrstici, npr. Sistem, Razred, Objekt itd., vključuje več metod, s katerimi izvajamo določene funkcije (gl. tudi *menijska vrstica*; prim. *priročni meni*).

menijska vrstica (angl. *menu bar*)

Vrstica pod naslovno vrstico. Sestavljena je iz več menijev. Vsebina menijske vrstice se ne spreminja (gl. tudi *meni*; prim. *naslovna vrstica*, *orodna vrstica*).

metoda

Zaključen sklop akcij, izvedenih pri objektu ali razredu. Omogoča izvajanje poslovnega procesa (gl. tudi *objekt*, *razred*).

naslovna vrstica (angl. *title bar*)

Vrstica ob zgornjem robu okna brskalnika, urejevalnika, iskalnika in pregledovalnika.

objekt

Primerek razreda ali skupek podatkov o osebah (partnerji, naročniki), dogodkih (naročanje, reklamacije, obveščanje), stvareh (naročilo, dobavnica, račun) (gl. tudi *atribut, razred*).

Primer:

Vsi podatki o Pedagoškem inštitutu v Ljubljani, ki se hranijo v objektni bazi podatkov, so en objekt v razredu *Partner*.

obrazec

Dokument, ki se izpiše na tiskalnik ali pošlje na e-naslov prejemnika (prim. *izpis*).

odjemalec (angl. *client*)

Računalnik, na katerem je nameščen uporabniški vmesnik programske opreme COBISS3 (gl. tudi *strežnik*).

odložišče (angl. *clipboard*)

Mesto, kamor se začasno shrani izbrano besedilo.

odstranjevanje

Odvzemanje podatkov z določenega mesta. Odstranjeni podatki se ne zbršejo iz baze podatkov in ostanejo nespremenjeni (gl. tudi *brisanje*).

Primer:

Odstranjevanje postavk iz dokumenta.

orodna vrstica (angl. *tool bar*)

Vrstica pod menijsko vrstico. Sestavljena je iz ikon, ki ponujajo dostop do pogosto uporabljanih metod. Vsebina orodne vrstice se praviloma ne spreminja (prim. *menijska vrstica*).

osnovni izpis

Izpis atributov objekta in njihovih vrednosti v obliki seznama.

poizvedba

Skupek iskalnih zahtev za iskanje enega objekta ali več objektov pri izbranem razredu.

potrditveno polje (angl. *check box*)

Polje , ki se s klikom označi ali počisti. Če je v polju znak ✓, je možnost izbrana, v nasprotnem primeru ni. Polja predstavljajo možnosti, ki so med seboj neodvisne, zato je lahko izbranih več možnosti hkrati (prim. *izbirni gumb*).

povezave objekta

Seznam vsebovanih objektov in objektov, s katerimi je povezan izbrani objekt.

predogled

Prikaz dokumenta na zaslonu za ogled in s tem preverjanje, preden ga pošljemo na destinacije.

pregledovalnik

Komponenta uporabniškega vmesnika, ki omogoča pregledovanje atributov izbranega objekta, njegovih vsebovanih objektov in objektov, ki so z njim povezani (prim. *brskalnik, iskalnik, urejevalnik*).

prikaz rezultatov iskanja

Določa seznam in vrstni red atributov v seznamu najdenih objektov v iskalniku (gl. tudi *atribut, objekt*).

priročni meni (angl. *context menu*)

Meni z ukazi, ki se odpre s pritiskom na desno tipko miške. Vsebina menija se spreminja glede na izbrani razred, objekt, bližnjico ali poizvedbo (prim. *meni*).

razred

Skupina objektov. Znotraj razreda so definirani vsi tisti podatki (atributi), ki so skupni vsem objektom tega razreda in ki določajo njegovo vsebino. Vsak razred ima svoje ime (gl. tudi *atribut, objekt*).

Primer:

Vsi podatki o Pedagoškem inštitutu v Ljubljani (ime partnerja, oznaka, naslov ...) so definirani v razredu z imenom *Partner*.

rob okna (angl. *border*)

Določa meje okna. Velikost brskalnika, iskalnika in pregledovalnika je mogoče spreminjati z robovi, velikost urejevalnika pa je nespremenljiva.

segment

Je del programske opreme COBISS3, npr. COBISS3/Medknjižnična izposoja. Sinonimni izraz je *aplikacija*.

Skp (angl. *blind carbon copy*)

Naslovnik(-i) e-pošte, ki dobi(-jo) prikrito kopijo elektronskega sporočila in drugi prejemniki e-pošte ne vedno zanje (gl. tudi *skupina naslovov*).

skrbnik lokalnih aplikacij

Praviloma kontaktna oseba za COBISS, ki na portalu Izobraževanje odpira uporabniška imena, dodeljuje pooblastila oziroma aktivira pooblastila, ki jih uporabnik pridobi z izobraževanjem (gl. tudi *uporabniško ime*).

skupek e-naslovov

E-naslovi iz skupin naslovov. En skupek e-naslovov mora vključevati vsaj en e-naslov iz skupine e-naslovov Za. E-naslovi iz skupine e-naslovov Kp ali Skp niso obvezni. En skupek e-naslovov je v seznamu destinacij izpisan v eni vrstici (gl. tudi *destinacija, skupina naslovov*).

skupina naslovov

Skupina, v kateri je mogoče določiti enega ali več e-naslovov. Obstajajo tri skupine e-naslovov: Za – skupina glavnih naslovnikov, Kp – skupina naslovnikov, ki jim je namenjena kopija, in Skp – skupina naslovnikov, ki jim je namenjena prikrita kopija (naslovniki iz skupine Za in Kp ter preostali naslovniki iz skupine Skp ne vidijo, komu je bila poslana prikrita kopija). Naslovniki vseh skupin skupaj predstavljajo en skupek e-naslovov (gl. tudi *Kp, Skp, skupek e-naslovov, Za*).

spreminjanje

Popravljanje ali dopolnjevanje lastnosti objekta (v določenih primerih lahko vključuje tudi brisanje).

spreminjanje destinacij

Dodajanje, brisanje ali urejanje destinacij (gl. tudi *destinacija*).

spustni seznam (angl. *drop-down list*)

Seznam možnosti za izbiro kodiranih podatkov. Polje, ki vsebuje spustni seznam, je označeno z znakom "▼". Seznam se odpre s klikom na polje ali puščico. Ustrezna vrednost se s klikom prenese v polje. Ob tem se seznam samodejno zapre.

strežnik (angl. *server*)

Računalnik, na katerem je nameščena programska oprema COBISS3 in dodatna programska oprema: baza podatkov Oracle, java (gl. tudi *odjemalec*).

uporabniška destinacija

Upošteva se pri pripravi in pošiljanju izpisov, ki v svoji definiciji izpisa nimajo določenih destinacij. Določi se v meniju *Nastavitve* v menijski vrstici, in to za vsako uporabniško ime posebej (gl. tudi *destinacija*, *menijska vrstica*, *uporabniško ime*).

uporabnik sistema

Strokovni delavec v domači knjižnici, ki uporablja programsko opremo COBISS3.

uporabniško ime

Šifra, s katero se uporabnik sistema prijavi v programsko opremo COBISS3. Šifra lahko vsebuje črke in števke (cifre).

urejevalnik

Komponenta uporabniškega vmesnika, ki omogoča vnos in spreminjanje vrednosti atributov izbranega objekta ter vsebovanih objektov, določanje povezav, pregledovanje vsebovanih objektov in objektov, povezanih z izbranim objektom (prim. *brskalnik*, *iskalnik*, *pregledovalnik*).

vnos

Vpisovanje novih lastnosti objekta in prepisovanje že obstoječih pri dodajanju novega zapisa v bazo podatkov.

vnosno polje (angl. *entry field*)

Mesto, kamor se vnesejo ustrezni podatki. Polje se aktivira s klikom.

vsebovani objekt

Objekt, ki v bazi podatkov ne obstaja sam zase, ampak je vsebovan v objektu drugega razreda (gl. tudi *objekt*, *razred*).

Za

Glavni naslovnik(-i) e-pošte, ki dobijo elektronsko sporočilo.

zaslonski namig (angl. *tooltip*)

Podatki (ime metode, atributa ali pojasnilo) o posameznih elementih v brskalniku, urejevalniku, iskalniku ali pregledovalniku, ki se prikažejo, če kazalec miške za nekaj trenutkov zadržimo na metodi v meniju, na ikoni, imenu atributa, povezavi vsebovanega objekta v urejevalniku ali na gumbu v urejevalniku, iskalniku ali pregledovalniku.